

כה:

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה

עין משפט
גזירה

דא ב מיי פייב מלי
אפודי ביה מלי ח
ע"י מ"מ סמך לאין קט
טו"ס אה"ע ין ככ ספי
ה' כה"ה:
בן ג מ"מ טס הלכה ד
פמ"ג ט"ע ט"ע טס
ספי"ג טו"ס י"ד מ"י ק"ג
ספי"ד:
בן ד ה' ר' מ"י פ"י מ"ה
רמ"ה ה' ו' ח פמ"ג
ע"ש טע טו"ס י"ד מ"י
ק"ג ספי"ג:

רבינו הגאון

אויקנא אפילו אשתו
עמי ולא אפרין אשתו
של עובד כוכבים
משמרתו. ואפי"ן שריא
חשובה ודא חיישי
לשפיכות דמים ואל
שחורין הן על הערות
לא תתיר עמי. והיי
מילי עובד כוכבים אכל
ישראל אשתו משמרתו
וכשרה אם (הוא) הם
כשרים לתחתית עם
שני אנשים ואם הם
פרוצים אפילו עשרה לא
תתיר עמך. מעשה היה
והוציאו עשרה פרועין
שהשלוט משה לא תתיר
עם כשרים פניו שחורין
על הערות: לא יתיר
אדם עתה פניו שחורין
על שפיכות דמים: תיר
ישראל שטפלו לו כותי
בדרך טופלו לימינו ר'
שמעאל בנו של ר' יוחנן
כן ברוקא אומר בסיף
טופלו לימינו במקל
טופלו לשמאלו היו עולין
כמעלה או יורדין כירידה
לא יתיר הכותי לפעלה
הישראל לסתא אלא
ישראל לפעלה והכוני
למטה. ואל ישוח לפניו
שפא ירצן לגלותו. שאלו
היוכן אתה הולך יריב
ול הרוך כמה ששעה
יעקב לעשו עד אשר
אבא אל ארתי שערתי.
והלך הוא למקום אחר.
מעשה בתלמידי ריע בו.
רב מנשיא הוא איל

לא צריבא באשתו עמי. לכאורה מוקי לה כ"ר דאמר צ"פ עשרה
והספין (קדושין דף פ:) בזמן שאשמו עמו י"ן עמהן כפונדקי
שאשמו משמרתו ואל"מ אמאי לא מוקי לה בשש עמה מניוקת
דבאי הא גרונא בישראל שרי לימודי דאמר רבא התם בגמ' תמיחד
אדם עם אשה ומניוקת שידועת
טעם ביאה וזינה מוסרת עממה
לביאה ו"ל דלשון לא תמיחד משמע
שלין עם שום ישראלית אלא היא:
איבא אשה והכא אשה חשובה בין
האנשים ושאינה חשובה
בין הנשים. פ"ה חשובה למלכות
ואינה יפה לרבי ירמיה דמוקי לה
נקרובה למלכות הא לא הכי לא
אמרי' אשה כלי זינה עליה אלמא
איכא אשה דקטלי לה ולא היכי
עובד כוכבים עלה דעמיה לביאה
כגון מוכרתה ואלא שריא חשובה
למלכות ואינה יפה שריא לימודי
דליכא למיחש לשפיכות דמים כיון
שריא קרובה למלכות ולביאה נמי
ליכא למיחש כיון שאינה יפה ולרב
אידי אסורה לימודי דכולהו כלי זינן
עליהן ומיישינן לערוה דהא רב
אידי סתמא אמר למילתיה ולא
קאמר הכא בצאשה יפה דכלי זינה
עליה ע"כ פ"ה. וקשיא מדא דלשנא
דחשובה לא משמע יפה ועוד דכי
אינה יפה נמי מאי הוי הא אמרינן
גריס פירקין (לעיל דף קכ:) חגיבה
עליהם בזמנא ולא ישראל יומר
מנשותיהן ק"ו לנשותיהן של ישראל
וזמנא י"ל דמ"מ דבצאשה לא טרמי
לנאשה כיון דלינה יפה מיהו קשה
דל"י ירמיה ונמשמעט מנא או
אמורא בשום מקום לחלק בשגיבה
בין יפה לביאה יפה להתייר לכהנה
ועוד קשה דלפ"ה משמע דאשה
חשובה בין האנשים ושאינה חשובה
בין הנשים כדא מילתא וא"כ היה לו
לומר חשובה בין האנשים ואינה
חשובה בין הנשים מדקאמר ושאינה
חשובה בו אלמא תרי מיני זינה לכך
נראה לפרש דודאי תרי מיני זינה

אלא בתלתא דכוותה גבי ישראל כפרוצים
מי שרי ו"התנן אבל אשה אחת מתייחדת
עם שני אנשים וואמר רב יהודה אמר
שמואל ילא שנו אלא בכשרים אבל כפרוצים
אפילו עשרה נמי לא מועשה היה והוציאוה
עשרה במטה לא צריבא באשתו עמו עובד
כוכבים אין אשתו משמרתו אבל ישראל אשתו
משמרתו ותיפוק ליה משום שפיכות דמים
א"ר ירמיה באשה חשובה עסקינן דמירתתי
מינה י"רב אידי אמר אשה כלי זינה עליה
מאי בינייהו איכא בינייהו אשה חשובה
בין אנשים ושאינה חשובה בין הנשים תניא
כוותיה דרב אידי בר אבין האשה אע"פ
שהשלוט עמה לא תתייחד עמהן מפני
שהשודין על הערות: לא יתייחד אדם
עמהן: ת"ר יישראל שנודמן לו עובד כוכבים
בדרך טופלו לימינו ר' ישמעאל בנו של ר'
יוחנן בן ברוקא אומר יבסיף טופלו לימינו
במקל טופלו לשמאלו יהיו עולין במעלה או
יורדין כירידה לא יהא ישראל למטה ועובד
כוכבים למעלה אלא ישראל למעלה ועובד
כוכבים למטה ואל ישוח לפניו שמא ירוין
את גולגלתו ישאלו להיכן הולך ירחיב לו
את הדרך בדרך שעשה יעקב אבינו לעשו
הרשע (דכתיב) יעד אשר אבא אל אדוני
שעריה וכתיב: יועקב נסע סכותה מעשה
בתלמידי ר"ע שהיו הולכים לכיוב נגעו
בהן ליסטים אמרו להן לאן אתם הולכים אמרו
להן לעבו כיון שהעניו לכותי פירשו אמרו
להן [תלמידי] מי אתם אמרו להן תלמידי
ר"ע אמרו להן אשרי ר"ע ותלמידיו שלא פגע
בהן אדם רע מעולם רב מנשה הוה אול
לבי

אלא בתלתא דכוותה גבי ישראל כפרוצים
מי שרי ו"התנן אבל אשה אחת מתייחדת
עם שני אנשים וואמר רב יהודה אמר
שמואל ילא שנו אלא בכשרים אבל כפרוצים
אפילו עשרה נמי לא מועשה היה והוציאוה
עשרה במטה לא צריבא באשתו עמו עובד
כוכבים אין אשתו משמרתו ותיפוק ליה משום שפיכות דמים
א"ר ירמיה באשה חשובה עסקינן דמירתתי
מינה י"רב אידי אמר אשה כלי זינה עליה
מאי בינייהו איכא בינייהו אשה חשובה
בין אנשים ושאינה חשובה בין הנשים תניא
כוותיה דרב אידי בר אבין האשה אע"פ
שהשלוט עמה לא תתייחד עמהן מפני
שהשודין על הערות: לא יתייחד אדם
עמהן: ת"ר יישראל שנודמן לו עובד כוכבים
בדרך טופלו לימינו ר' ישמעאל בנו של ר'
יוחנן בן ברוקא אומר יבסיף טופלו לימינו
במקל טופלו לשמאלו יהיו עולין במעלה או
יורדין כירידה לא יהא ישראל למטה ועובד
כוכבים למעלה אלא ישראל למעלה ועובד
כוכבים למטה ואל ישוח לפניו שמא ירוין
את גולגלתו ישאלו להיכן הולך ירחיב לו
את הדרך בדרך שעשה יעקב אבינו לעשו
הרשע (דכתיב) יעד אשר אבא אל אדוני
שעריה וכתיב: יועקב נסע סכותה מעשה
בתלמידי ר"ע שהיו הולכים לכיוב נגעו
בהן ליסטים אמרו להן לאן אתם הולכים אמרו
להן לעבו כיון שהעניו לכותי פירשו אמרו
להן [תלמידי] מי אתם אמרו להן תלמידי
ר"ע אמרו להן אשרי ר"ע ותלמידיו שלא פגע
בהן אדם רע מעולם רב מנשה הוה אול
לבי

בין הנשים אינה יפה לרבי ירמיה דמוקי לה בצאשה חשובה דמשמע
חשובה בין האנשים ובין הנשים דקרובה למלכות היא ולא קטלי
לה אצל משום עריות איכא למיחש דיפה היא הכא חשובה בין
האנשים ולא בין הנשים שריא לימודי דמשום שפיכות דמים עובדי
דהא קרובה למלכות ומשום עריות נמי ליכא דהא מוכרתת היא
לרב אידי אסורה לימודי דכולהו חיישינן לערוה דהא סתמא קאמר
אשה כלי זינה עליה ולא קאמר הכא בצאשה יפה עסקינן דכלי זינה
עליה אע"פ ששלוט עמה. דודאי לא ליהררה דהא כלי זינה
עליה לא תמיחד עמהן כו' והיינו כרב אידי בר אבין. השלוט עמה
משמע היא נושאת את שלומה ואינה לריבה שלום מלכות: עופלו
לימינו. מהבדו לעובד כוכבים לימינו של ישראל שאלו יצאה העובד
כוכבים לערוה דמשום שפיכות דמים ירמיה ויחמו בו: דכ"ה העובד
היה העובד כוכבים חגור סייף טופלו ישראל לימינו כדי שיהא יד
שמאל' של עובד כוכבים שהסיף חגור בו לזד ימינו של ישראל
ומזמנת לימין ישראל לאחוז בה: במקל. אם ביד עובד כוכבים
מקל: עופלו. ישראל לשמאלו (ו) שחא ד ימינו העובד כוכבים שהמקל
בה שמחה לישראל ואם ירס יד ימינו תאחזו שמאלו של ישראל
במקל הקמון לה דאי טופלו לימינו יהא המקל רחוק מידי של ישראל:
במעלה. כהר או כבלעל: לא יבא ישראל למטה. אלא למעלה
בעליה יך ישראל לפני העובד כוכבים דהיינו לעובד אלא
שטופלו לימינו דלא הוי אחריו ממש וכירידה יולך העובד כוכבים
לפניו: ולא ישוח לפניו. אפי' במישור אל ישחה ישראל לפני העובד
כוכבים לטוב כלום: שמא ירוין אם גולגלתו. ירוין: ירחיב לו את הדרך.
אם היה כריך לו לילך עד פרסה יאמר לו ב' פרסאות אני כריך לילך
אולי ימתין העובד כוכבים מלהכותו עד פרסה שיהא זה אורח
ממנו קודם לכן: נסע סכותה. ולא הלך עד שעיר: לעכו. רחוק מביב:
לבי

ולרבי ירמיה משום שפיכות דמים דדוקא כנראה לא חשו וא"ת כפרק
האשה שלמה (בבבא קמ"ד:) דבעי החזיקה היא מלחמה בעולם (ו) מהו
עליו עובדי כוכבים נפלו עליו לטעון נאמנת דהחזיקה מלחמה מהיהא דנפלו
אלא ודאי המתינה עד שתראהו מת והשתא לר' ירמיה דלית ליה כלי זינה
החירא להתייחד מ"מ סוכמת על זה שיכולה להטמין עממה להמתין שם
שחראה שימות ולא מעיד בדדמי:

מסורת הש"ס
(א) קדושין פ"ג (ב) אשמו טוטה
(ג) ו' יבמות קט"ו.
(ד) מילין לא. מוספתא פ"ג
ה"א. (ה) ומגלה י"א.
(ו) גיטות שמאלה פ"א.

תורה אור השלם

- 1. יעבר נא ארצי לפני
עבדו ואני אתחילה
לאעז לרגל המלכה
אשר לפני ולרגל
הדלד' עד אשר אבא
אל ארצי שיערה.
בראשית לג יד
- 2. והעקב נהי' סבחה ויבין
לו קיה ולמקורו עשה
סבת על כן קרא שם
המקום סבחה.
בראשית לג יז

הגהות הב"ח

- (א) ה"ש ד"ה כחשי וכו'
מומרת להחיות דמשום:
(ב) ד"ה טופלו ישראל
שאלו כדו שחא:
(ג) ת"י ד"ה אלא וכו'
כחשי חשובה עסקינן וא'
לא: (ד) בא"ד החיקה
היא מלחמה בעולם ואמרה
מת בעלי מברו מי
המחמה וכו' עליו לטעון
הוא מת ואני נגלית
נאמנת דהחזיקה היא
מלחמה וכו' הה"ש וכו' לר'
ירמיה דלית ליה אשה כלי
זינה עליה ששטות
דלחמה וכו' לענין
להתייר:

מוסף רש"י

עם שני אנשים. שחא
טעם חסדין וקדושין פ"ג.
לא שנו. הא דתנן אצל
אשה מתייחדת עם שני
אנשים (מוס' פ"ג)
הוציאוה עשרה.
אנשים במטה. מחוק
שחא תמה וקולנו ממה
אנשים (מוס' פ"ג).
אחתי איש היה (קדושין
פ"ו וכו"ו) טופלו שש.
טופלו לימינו. מחזור
לימין (חולין א"א). עד
אשר אבא אל ארתי
שעריה. הכוונ' לו הדרך.
שלא היה דעתי ללכת אלא
על טופלו. אמר א' ועמו
לעשות לו רעה ימתין עד
כתי' אלו. והוא לא הלך
(בראשית כ"ג י"ז).